

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/67/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115206124
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8115206124.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobkyne: N. A., D.: XX.XX.XXXX, Y. X, XXX XX A., zastúpená JUDr. Martinou Kožárovou Jenčovou, advokátkou, Slovenská 69, 089 01 Prešov, proti žalovanému: Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Komenského 50, 042 48 Košice, o zaplatenie 538,80 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 31. 07. 2020, č. k. 13C/101/2015-59 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania.
- II. Žalobkyňa má nárok voči žalovanému na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyni sumu 538,80 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne z tejto sumy od 2.5.2015 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobkyňa m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník“.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 37a ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách, ust. § 20 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách v znení účinnom v rozhodnom období, t. j. od 11. 03. 2013 do 11. 03. 2015, za ktoré obdobie bolo bezdôvodné obohatenie priznané, § 123, § 663, § 671 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 458, § 100, § 107 ods. 1, § 563, § 517 ods. 1 veta prvá zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase vzniku omeškania.

3. Rozhodnutie odôvodnil zistením, že žalobkyňa sa v predmetnom konaní domáhala zaplatenia 538,80 eura s prísl. titulom vydania bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že na pozemkoch, parcelách, ktorých je vlastníčkou, resp. spoluvlastníčkou má žalovaný vybudovaný kanalizačný zberač. Výšku bezdôvodného obohatenia si uplatnila podľa znaleckého posudku Ing. W. G. č. XXX/XXXX (vyhotovené na ohodnotenie pozemkov v rovnakej lokalite) vo výške X,XX eura/m² s tým, že výška bezdôvodného obohatenia za výmeru prislúchajúca jej podielu predstavuje XXX,X m² x X,XX eura/m².

Nárok si uplatňuje za obdobie od 11. 03. 2013 do 11. 03. 2015 vo výške 269,40 x 2 roky, t. j. 538,80 eura s prísl.

4. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou, resp. výlučnou vlastníčkou v žalobe označených nehnuteľností a že žalovaný má na nich umiestnené stavby - kanalizačné zberače, čo predstavuje trvalý záber týchto pozemkov v celkovej výmere 224,5 m². Povolenie na zriadenie tejto stavby vydal Okresný národný výbor v A. dňa 22. 03. 1976 a užívanie tejto stavby povolil Východoslovenský krajský národný výbor v G. rozhodnutím zo dňa 08. 03. 1984. V konaní nebol spochybnený ani žalobkyňou prezentovaný výpočet náhrady za užívanie jej nehnuteľností vo výške 1,20 eura/m².

5. Obrana žalovaného v konaní spočívala v tom, že jeho oprávnenie užívať nehnuteľnosti patriace žalobkyni mu vyplýva z jeho oprávnení ako stavebníka na základe vecného bremena vzniknutého v jeho prospech na základe zákona č. 199/1995 Z. z., ktorým bolo do zákona č. 138/1973 Zb. o vodách zavedené ust. § 37a s poukazom na povolenie na zriadenie uvedenej stavby vydané dňa 22. 03. 1976 a jeho prevádzkovanie tejto stavby, v čase kedy zákon vstúpil do platnosti.

6. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že na označených nehnuteľnostiach nevzniklo zákonné vecné bremeno podľa § 37a zákona č. 138/1973 Zb., lebo uvedené ustanovenie podľa jeho znenia bez akejkoľvek ďalšej intertemporálnej úpravy, ustanovovalo počas svojej účinnosti vznik oprávnení stavebníka zriaďovať a prevádzkovať vodovodné a kanalizačné rady na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenia na vodohospodárske dielo (nepochybne len do budúcnosti) dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vodohospodárskeho orgánu na zriadenie vodohospodárskeho diela, a nie spätne pred jeho účinnosťou a rovnako tak ani neskôr, keď už účinné nebolo. Skonštatoval, že administratívne povolenie na zriadenie stavby a jej užívanie bolo vydané zjavne za inej situácie a v čase inej zákonnej úpravy, a preto zákonné vecné bremeno zákonom č. 199/1995 Z. z. nevzniklo. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na vyslovený právny názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Prešove v obdobnej veci proti tomu istému žalovanému vedenej pod sp. zn. 9Co/129/2017 Z. z.

7. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí 9Co/129/2017 poukázal na to, že podľa dôvodovej správy k zákonu č. 199/1995 Z. z., ktorým sa zmenil zákon č. 50/1976 Zb. - Stavebný zákon a zákon č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon), čl. II. týkajúceho sa zákona č. 138/1973 Zb., mala táto úprava zabezpečiť zjednodušenie a najmä zrýchlenie postupu pri výstavbe vodohospodárskych líniových stavieb, ktorými sú vodovodné a kanalizačné rady, prechádzajúce pozemky viacerých katastrálnych území. Ide o vznik vecného bremena zo zákona, obdobne ako to zakotvuje zákon č. 79/1957 Zb. (elektrizačný zákon), zákon č. 67/1960 Zb. (plynárenský zákon) a zákon č. 110/1964 Zb. o telekomunikáciách. Vlastníkovi pozemku prináleží za takéto obmedzenie náhrada obdobne ako pri založení vecného bremena v rámci vyvlastňovacieho konania. Krajský súd v Prešove v uvedenom rozhodnutí ďalej poukázal na to, že tak v zákone 79/1957 Zb., ako aj v zákone č. 67/1960 Zb., na ktoré sa odvoláva dôvodová správa k zákonu č. 199/1995 Z. z. sú v prechodných ustanoveniach uvedené dôsledky zákonnej úpravy na obmedzenia vlastníkov pozemkov, ktoré vznikli pred účinnosťou týchto zákonov, avšak v zákone č. 199/1995 Z. z. absentujú prechodné ustanovenia, ktoré sú v zákonoch č. 79/1957 Zb. a č. 67/1960 Zb., na ktoré odkazuje dôvodová správa zákona č. 199/1995 Z. z. Podľa uvedeného teda „zákonnej formulácií nemôže zodpovedať iný výklad ako ten, že vecné bremeno vzniká len tým vodohospodárskym stavbám, ktoré budú zriadené po účinnosti zákona. K výkladu tejto úpravy ako k nemu dospel žalovaný, t. j., že zákonodarca mienil zaviesť úpravu spoločenských vzťahov existujúcich v čase nadobudnutia účinnosti zákona by bolo možné dospieť len pri obdobnej úprave, na ktorú zákonodarca odkázal v dôvodovej správe k zákonu č. 199/1995 Z. z., t. j. v úprave v tom čase danej prechodnými ustanoveniami v zákone č. 79/1957 Zb. a zákone č. 67/1960 Zb.“ (bod 17 rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/129/2017).

8. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že rovnako v konkrétnom prípade nevzniklo vecné bremeno ani na základe ust. § 20 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách v znení účinnom v rozhodnom období, t. j. v období, za ktoré bolo bezdôvodné obohatenie nárokované. Pokiaľ žalovaný poukazoval na ust. § 20 ods. 4 citovaného zákona, je potrebné uviesť, že každé zákonné ustanovenie je potrebné vykladať celistvo, nie izolovane. Ust. § 20 tohto zákona v ods. 4 upravuje právo na primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. O aké obmedzenie ide vyplýva z ods. 1 tohto zákonného ustanovenia, podľa ktorého prevádzkovateľ je oprávnený v nevyhnutnej miere vstupovať na cudzie pozemky, v súvislosti s činnosťami v tomto ustanovení uvedenými, t. j. umožňuje

iba zaistenie prístupu. Vstupovanie v nevyhnutnej miere zaiste nie je pretrvávajúci stav existencie stavby kanalizačného zberača. Okrem toho, ak by aj ust. § 20 ods. 1 citovaného zákona obsahovalo formuláciu, z ktorej by sa dalo dedukovať, že ním zákonodarca mienil upraviť aj obmedzenia inej kvality v zmysle zásahu do vlastníckych práv, napr. umiestnenie stavby, platí, žeby mali platiť len na tie stavby, ktoré budú zriadené po účinnosti zákona. Vyplýva to z toho, že zákonodarca v ust. § 42 ods. 6 citovaného zákona výslovne uviedol, že oprávnenie k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona zostávajú zachované, čo nie je možné vyložiť inak, ako tak, že režim skôr vzniknutých obmedzení nie je novou úpravou dotknutý. Žalovanému pritom vo vzťahu k žalobkyni žiadne právo zriadiť stavbu na cudzom pozemku nevzniklo.

9. Vzhľadom na to, že žalovaný označené nehnuteľnosti hoci vlastnícky patriace žalobkyni užíval, hoci aj vo verejnom záujme bez vecného alebo iného od neho odvodeného práva a neposkytol za to vlastníčke adekvátnu náhradu, vzniklo žalobkyni právo ako vlastníčky, resp. spoluvlastníčky v označených nehnuteľnostiach, na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného za užívanie týchto nehnuteľností v období od 11. 03. 2013 do 11. 03. 2015. Keďže toto právo spočívalo v neoprávnenom užívaní, ktoré už nemožno vrátiť späť, v zmysle ust. § 458 Občianskeho zákonníka, súd priznal žalobkyni voči žalovanému v rámci jeho povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie, peňažnú náhradu určenú ako súčin výmery 225,5 m² zodpovedajúcej (spolu)vlastníckym podielom žalobkyne z trvalého záberu označených nehnuteľností (z výmery 269 m²) a ceny peňažnej náhrady 1,20 eura/m² za rok, ktorej primeranosť v konaní spochybnená nebola, čo predstavuje spolu za dva roky sumu 538,80 eura. Súd zároveň žalobkyni priznal k uplatnenému bezdôvodnému obohateniu aj zákonný úrok z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR za časť po jeho splatnosti vo výške o 5 percentuálnych bodov vyšší než bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania tak, ako je uvedené v prvom odseku výrokovej časti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

10. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP. Žalobkyňa bola v konaní okrem nepatrnej časti príslušenstva (úrokov z omeškania) úspešná v podstate v plnom rozsahu, a preto jej súd voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

11. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný namietajúc, že súd nesprávne zistil skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že trvá na tom, že nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne sú zaťažené zákonným vecným bremenom. Pri posúdení toho, či sa jedná o vecné bremeno alebo o zákonné obmedzenie, rozhoduje podstata týchto inštitútov vyložená v príslušnom právnom predpise, nie ich pomenovanie „vecné bremená“. Zákonné vecné bremená nie sú súkromnoprávnym inštitútom, ale inštitútom svojho druhu, a to verejnoprávnym obmedzením vlastníckeho práva, patriacim do oblasti verejného práva. Práva a povinnosti z vecného bremena sa posudzujú podľa právnej úpravy uvedenej v zákone č. 442/2002 Z. z. To znamená, že aj prípadné požiadavky na finančnú kompenzáciu za zriadenie tejto vodnej stavby na cudzom pozemku podliehajú tomuto režimu. Podľa uvedenej právnej úpravy má povinný z vecného bremena ako vlastník nehnuteľnosti v prípade, že je existenciou vecného bremena obmedzený v obvyklom užívaní svojej nehnuteľnosti, nárok na primeranú jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľností a takisto mal by mať právo aj na primerané náklady na zachovanie a opravy vecného bremena podľa miery spoluužívania. Ďalej uviedol, že žalobkyňa získala vlastníctvo k nehnuteľnostiam na základe svojej vlastnej slobodnej vôle a bola si plne vedomá jeho stavu. Nesnaží sa urovnať vzťah medzi vlastníctvom a užívaním pozemku, ale uplatňuje špekulatívne súkromnoprávne nároky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný preto považuje žalobu zo strany žalobkyne za šikanózný výkon práva. Žalovaný vykonáva svoju podnikateľskú činnosť v súlade so zákonom vo verejnom záujme a v súlade so zákonom, aj keď v inom čase a v inom politickom zriadení zriadil vodohospodársku stavbu. Napriek tomu, že vo veci bolo právoplatne rozhodnuté, iné súdy v obdobných veciach mali diametrálne odlišný právny názor, a preto žalovaný trvá na tom, že vodohospodárska stavba v jeho vlastníctve zriadená na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne je oprávnená. Vzhľadom k tomu, že medzi účastníkmi konania nedošlo k dohode, resp. k úprave vzťahov žalovaný je toho názoru, že pomery medzi účastníkmi môže súd vysporiadať konečne. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

12. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že s argumentáciou žalovaného prezentovanou v jeho odvolaní nie je možné sa stotožniť. Žalovaný opomína ust. § 37a ods. 2 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách, podľa ktorého oprávnenie stavebníka podľa ods. 1, t. j. oprávnenia vyplývajúce zo zákonného vecného bremena vznikajú dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vodohospodárskeho orgánu na zriadenie vodohospodárskeho diela. Keďže v danom prípade povolenie na zriadenie vodohospodárskej stavby bolo vydané v roku 1973, zákaz retroaktivity neumožňuje akceptovať záver žalovaného o vzniku vecného bremena. Pokiaľ žalovaný poukazuje na ust. § 42 ods. 6 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, žalobkyňa je toho názoru, že v zmysle tohto ustanovenia nevzniklo žalovanému žiadne oprávnenie k cudzím nehnuteľnostiam. Ust. § 20 ods. 1 citovaného zákona dáva žalovanému právo vstupovať na cudzie pozemky, nie ich dlhodobo užívať. Žalobkyňa zároveň poukázala, že k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie dospel aj Krajský súd v Prešove opakovane v konaniach vedených pod sp. zn. 2Co/2/2019 a pod sp. zn. 9Co/129/2017. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

13. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote, oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutia, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd SR II. ÚS 78/05).

15. V prejednávanvej veci je predmetom konania nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd poukazuje na početnú judikatúru týkajúcu sa náhrady bezdôvodného obohatenia vzniknutého užívaním zastaveného pozemku na úkor vlastníka pozemku. Užívateľ cudzej veci bez právneho dôvodu je povinný vydať bezdôvodné obohatenia peňažnou formou, rozsah, ktorého plnenia je vyjadrený peňažnou čiastkou, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie (prenajatie) veci (uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/8/2009). Najvyšší súd SR vo veci užívania nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, ktorý je verejným priestranstvom v odôvodnení uviedol, cit.: „Správny je aj výpočet výšky bezdôvodného obohatenia rovnajúci sa výške obvyklého nájomného v danom mieste a čase za porovnateľný pozemok“ (rozsudok NS SR vo veci 4Cdo/52/2009).

16. Vykonaným dokazovaním bolo v konaní nepochybne preukázané, že nárok žalobkyne je opodstatnený. Žalobkyňa podala žalobu realizujúci svoje procesné právo, ktoré jej právny poriadok umožňuje. Je to žalovaný, stavba ktorého je postavená na pozemku vo vlastníctve, resp. spoluvlastníctve žalobkyne a nebola to žalobkyňa, ktorá existujúci stav vyvolala alebo sa o tento stav akokoľvek pričínala. Nedá sa preto tvrdiť, žeby išlo o konanie žalobkyne, ktoré by bolo vo vzťahu k žalovanému šikanóznym výkonom práva. Je možné súhlasiť s názorom žalobkyne, že je to žalovaný v možnostiach ktorého bolo daný stav vyriešiť niektorým zo spôsobov upravených právnym poriadkom, ak má za to, že ide o stavbu vo verejnom záujme, a preto nie je namieste úvaha žalovaného o výkone práva žalobkyne v rozpore s dobrými mravmi.

17. Čo sa týka odvolacej námietky žalovaného, ktorá mala spočívať v tvrdení o odklonení sa súdu prvej inštancie od údajne ustálenej rozhodovacej praxe súdov, je potrebné uviesť, že dôveru v určitú rozhodovaciu prax, v skutkovo i právne porovnateľných veciach vyvoláva až rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu (Ústavný súd SR IV. ÚS 270/2012-27 z 31. 005. 2012). Zo spisu nevyplývajú žiadne tvrdenia žalovaného o existencii rozhodnutí Najvyššieho súdu SR na konkrétnu problematiku, ktorá bola predmetom konania, ktoré by vytvárali povinnosť súdu prvej inštancie zaoberať sa nimi. Odvolacia námietka žalovaného je preto v tomto smere neopodstatnená.

18. Podané odvolanie ďalej žalovaný odôvodňuje tým, že pozemky žalobkyne, na ktorých je postavené vodohospodárske dielo sú zaťažené zákonným vecným bremenom. Rovnakú argumentáciu žalovaný uviedol už v odpore proti platobnému rozkazu, pričom súd prvej inštancie sa s touto argumentáciou žalovaného v odôvodnení rozhodnutia dôsledne vysporiadal, keď uviedol, že až s účinnosťou od 01. 10. 1995 bol zákon č. 138/1973 Zb. o vodách doplnený o ust. § 37a, ktorým sa konštruuje vznik zákonného vecného bremena. Ako správne skonštatoval súd prvej inštancie, keďže zákon č. 199/1995 Z. z., ktorým sa zákon č. 138/1973 Zb. o vodách doplnil o ust. § 37a neobsahoval žiadne prechodné ustanovenia, k vzniku vecného bremena tak mohlo dôjsť len v prípade tých rozhodnutí vodohospodárskeho orgánu na zriadenie vodohospodárskeho diela, ktorých právoplatnosť nastala po účinnosti zákona č. 199/1995 Z. z., ktorý novelizoval zákon o vodách.

19. Ako už bolo správne konštatované súdom prvej inštancie stavba vodohospodárskeho diela - kanalizačného zberača nachádzajúceho sa na nehnuteľnostiach patriacej žalobkyňi, bola povolená na základe rozhodnutia bývalého ONV v A. z 22. 03. 1976. Ak by sa prijala argumentácia žalovaného o okamihu vzniku vecného bremena, malo by to za následok, že pri stavbe povolenej v roku 1976 a kolaudovanej v roku 1984, by vzniklo vecné bremeno zo zákona k dátumu viac ako 10 rokov predchádzajúcemu účinnosti zákona č. 199/1995 Z. z., čoby vykazovalo znaky neprípustnej retroaktivity. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti správne zdôraznil, že zákon č. 199/1995 Z. z. neobsahoval prechodné ustanovenia a vznik vecných bremien spájal s právoplatnosťou rozhodnutia vodohospodárskeho orgánu na zriadenie vodohospodárskeho diela. Je preto potrebné konštatovať, že právna úprava obsiahnutá v zákone č. 199/1995 Z. z. sledovala vznik práva vecného bremena k časovému obdobiu nepredchádzajúcemu účinnosť tohto právneho predpisu. K vzniku vecného bremena tak mohlo dôjsť len v prípade takých rozhodnutí vodohospodárskeho orgánu na zriadenie vodohospodárskeho diela, ktorých právoplatnosť nastala po účinnosti zákona č. 199/1995 Z. z.

20. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v tomto konkrétnom prípade, keďže administratívne povolenie na zriadenie vyššie uvedenej stavby a jej užívanie bolo vydané za inej situácie a v čase inej zákonnej úpravy, teda zákonné vecné bremeno zákonom č. 199/1995 Z. z. v konkrétnom prípade nevzniklo. Rovnako podľa odvolacieho súdu v konkrétnom prípade nevzniklo vecné bremeno ani na základe ust. § 20 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách v znení účinnom v rozhodnom období, t. j. v období, ktoré bolo bezdôvodné obohatenie nárokované. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukazoval na ustanovenia zákona č. 442/2002 Z. z., je potrebné uviesť, že každé zákonné ustanovenie je potrebné vykladať celistvo, nie izolovane. Citovaný zákon v ust. § 20 ods. 4 upravuje právo na primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. O aké obmedzenie ide, vyplýva z odseku 1 tohto zákonného ustanovenia, podľa ktorého prevádzkovateľ je oprávnený v nevyhnutnej miere vstupovať na cudzie pozemky, v súvislosti s činnosťami v tomto ustanovení uvedenými, t. j. umožňuje iba zaistenie prístupu. Vstupovanie v nevyhnutnej miere zaiste nie je pretrvávajúci stav existencie stavby kanalizačného zberača. Okrem toho, ak by aj ust. § 20 ods. 1 citovaného zákona obsahovalo formuláciu, z ktorej by sa dalo dedukovať, že ním zákonodarca mienil upraviť aj obmedzenia inej kvality v zmysle zásahu do vlastníckych práv, napr. umiestnene stavby, platí, žeby mali platiť len na tie subjekty, ktoré budú zriadené po účinnosti zákona. Preto je možné prijať záver, že zákonodarca v prechodných ustanoveniach, v ust. § 42 ods. 6 citovaného zákona výslovne uviedol, že oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú zachované, čo nie je možné vyložiť inak ako tak, že režim skôr vzniknutých obmedzení nie je novou úpravou dotknutý. Odvolací súd súhlasí so žalobkyňou v priebehu konania prezentovaným názorom o tom, že ak by sa pripustilo, že účinnosťou zákona č. 442/2002 Z. z. vznikli oprávnenia podľa § 20 ods. 1 zákona ku všetkým, aj v čase účinnosti zákona existujúcim vodohospodárskym stavbám, potom by ust. § 42 ods. 6 nemalo opodstatnenie.

21. Inak povedané v zmysle ust. § 42 ods. 6 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách nevzniklo žalovanému žiadne oprávnenie k cudzím nehnuteľnostiam. Ust. § 20 ods. 1 zákona č. 442/2002 Z. z. dáva žalovanému právo vstupovať na cudzie pozemky, nie ich dlhodobo užívať. Len pre úplnosť je potrebné v tejto súvislosti tiež uviesť, že dôvodom žaloby nebolo tvrdenie žalobkyne o obmedzení jej vlastníckych práv tým, že žalovaný vstupuje na jej pozemok, ale to, že obmedzenie je vlastníctva spočíva v existencii stavby kanalizačného zberača.

22. Právo na pokojné užívanie majetku je garantované čl. I Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Európsky súd pre ľudské práva opakovane konštatoval, že

povinnosťou štátov, a teda aj súdov ako jednej zo zložiek moci štátu je povinnosť chrániť majetok proti zásahom zo strany tretích osôb. Ako tento súd uviedol v rozsudku zo dňa 14. 10. 2008 (č. 70930/01, § 67) Blumberga proti Lotyšsku, v kontexte čl. I protokolu č. 1, kde k zásahu do práva na pokojné užívanie majetku dôjde zo strany súkromných osôb, vzniká pozitívna povinnosť štátu zaistiť vo svojom právnom systéme, že majetkové práva budú dostatočne chránené zákonom a že tým, ktorých práva budú porušené, budú dané k dispozícii adekvátne prostriedky nápravy, ktorých prostredníctvom sa budú môcť domáhať svojich práv, vrátane nárokov na náhradu za ujmu. Prostriedkom obmedzenia vlastníka je obligačné právo, aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Nárok žalobkyne takouto žalobou uplatnení je plne legitímny, hodný ochrany, ktorá by jej mala byť súdom poskytnutá. Preto správne postupoval súd prvej inštancie, ak žalobe žalobkyne vyhovel.

23. V súvislosti so žiadaným nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia odvolací súd nevidí odklon od doterajších rozhodnutí k náhrade za využívanie pozemkov vyjadrených napr. v uznesení NS SR sp. zn. 5Cdo8/2009, nález Ústavného súdu SR vo veci III. ÚS 237/2009, či rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/52/2009. V týchto rozhodnutiach súdy konštatovali, že užívateľ cudzej veci bez právneho dôvodu je povinný vydať bezdôvodné obohatenie peňažnou formou, rozsah ktorého plnenia je vyjadrený peňažnou čiastkou, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie či prenájatie veci.

24. V zmysle judikatúry súdov vrátane európskeho súdu nie je nevyhnutné, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.5.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku zo dňa 19.2.1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23.6.2004 sp. zn. III.ÚS 209/04).

25. Vecne správnemu výroku o vydanie bezdôvodného obohatenia zodpovedá aj vecne správny výrok o nároku na náhradu trov konania. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, preto jej v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

26. Za tohto stavu odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

27. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní plne úspešná, odvolací súd jej preto voči žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, ich kvantifikáciu zrealizuje súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).